

Melléknév fokozás:

A melléknév fokozásánál általában három fokot különítünk el egymástól: (1) alapfok, (2) középfok és (3) felsőfok.

- 1) **Alapfokban** (Positiv) a melléknév megegyezik a szótári alakkal (pl. schön).
- 2) **Középfokban** (Komparativ) a melléknévhez egy „-er” szócskát illesztünk. Vagyis a szabály így néz ki: **melléknév + -er** (pl. schöner).
- 3) **Felsőfokban** (Superlativ) pedig különbséget teszünk (a) a határozóként és (b) a jelzőként használt melléknévek között.
  - a. A **határozóként használt melléknévek** felsőfoka következőképpen néz ki: **am + melléknév + -sten** (pl. Sie singt am schönsten.).
  - b. A **jelzőként használt melléknévek** felsőfoka pedig így néz ki: **(névelő) + melléknév + ste + (főnév)** (pl. die schönste Frau). A legtöbb melléknévnél közép- és felsőfokban nem jelenik meg az Umlaut. A kivételt lásd alul.
- 4) Ezenkívül létezik az ún. **abszolút felsőfok**. A magyarban ez a legesleg-...-bb szerkezettel fejezhető ki. A németben ezt
  - a. a **határozóként használt melléknéveknél** az **am + aller- + melléknév + -sten** szerkezettel fejezzük ki (pl. am allerschönsten).
  - b. A **jelzőként használt melléknéveknél** pedig a felsőfokhoz hasonlóan: **(névelő) + aller- + melléknév + -ste + (főnév)** (pl. die allerschönste Frau).
- 5) Melléknévet nem csak ezekkel a prefixumokkal és szuffixumokkal lehet, hanem egyéb lexikális elemekkel is. Pl.: „am meisten zerstörte”, „besonders gut”, „höchst naiv”, „bildschön”, „äußerst schön”, „sehr spannend”, „enorm reich”, „höchst leichtsinnig”, „urkomisch”, „hypermodern”, „superintelligent”, „hochbegabte”, „steinreich”, „federleicht”, „bildschön” stb.

Melléknévek, melyeknél közép- és felsőfokban megjelenik az Umlaut:

alt	älter	älteste	idős, régi
arg	ärger	ärgste	gonosz
arm	ärmer	ärmste	szegény
dumm	dümmer	dümmste	buta
grob	gröber	gröbste	durva
groß	größer	größte	nagy
hart	härter	härteste	kemény
jung	jünger	jüngste	fiatal
kalt	kälter	kälteste	hideg
klug	klüger	klügste	okos
krank	kränker	kränkste	beteg
kurz	kürzer	kürzeste	rövid
lang	länger	längste	hosszú
scharf	schärfer	schärfste	éles
schwach	schwächer	schwächste	gyenge
schwarz	schwärzer	schwärzeste	fekete
stark	stärker	stärkste	erős
warm	wärmer	wärmste	meleg

Vannak olyan melléknévek is, amelyek állhatnak Umlauttal vagy Umlaut nélkül is:

bang	banger / bänger	bangste / bängste	aggódó, ijedős
bläss	blasser / blässer	blässeste / blässeste	halvány, sápadt
fromm	frommer / frömmer	frommste / frömmste	boldog
gesund	gesunder / gesünder	gesundeste / gesündeste	egészséges
glatt	glatter / glätter	glatteste / glätteste	sima
karg	karger / kärger	kargste / kärgste	szegényes, fukar
krumm	krummer / krümmer	krummste / krümmste	görbe
nass	nasser / nässer	nasseste / nässeste	nedves
rot	roter / röter	roteste / rötteste	vörös
schmal	schmaler / schmäler	schmalste / schmälste	vékony

Az alábbi „e”-re végződő mellékneveknél kiesik középfokban az „e” hang:

dufte	dufter	dufteste	<i>klassz</i>
grade	grader	grade	<i>egyenes</i>
kirre	kirrer	kirreste	<i>szelíd</i>
large	larger	largeste	<i>adakozó</i>
lose	loser	loseste	<i>laza</i>
müde	müder	müdeste	<i>fáradt</i>
prüde	prüder	prüdeste	<i>prúd</i>
rege	reger	rege	<i>élénk, eleven</i>
schnieke	schnieker	schniekste	<i>csinos, nyalka</i>
strange	stranger	strangeste	<i>különös</i>

Az alábbi „el”-re végződő mellékneveknél kiesik középfokban az „e” hang:

adaptabel	adaptabler	adaptabelste	<i>adaptálható</i>
adorabel	adorbaler	adorabelste	<i>imádnivaló</i>
appellabel	appellabler	appellabelste	<i>megfellebbezhető</i>
diskutabel	disputabler	disputabelste	<i>vitatható</i>
disponibel	disponibler	disponibelste	<i>rendelkezésre álló</i>
disputabel	disputabler	disputabelste	<i>vitatható</i>
dunkel	dunkler	dunkelste	<i>sötét</i>
durabel	durabler	durabelste	<i>tartós</i>
edel	edler	edelste	<i>nemes</i>
eitel	eitler	eitelste	<i>hiú</i>
ekel	ekler	ekelste	<i>undorító</i>
expansibel	expansibler	expansibelste	<i>kinyújtható</i>
explosibel	explosibler	explosibelste	<i>robbanékony</i>
favorabel	favorabler	favorabelste	<i>kedvező</i>
flexibel	flexibler	flexibelste	<i>flexibilis</i>
frevel	frevler	frevelste	<i>galád</i>
heikel	heikler	heikelste	<i>kényes</i>
honorabel	honorabler	honorabelste	<i>tiszteletre méltó</i>
horribel	horribler	horribelste	<i>hirribilis</i>
imaginabel	imaginabler	imaginabelste	<i>elképzeltető</i>
komfortabel	komfortabler	komfortabelste	<i>kényelmes</i>
kompatibel	kompatibler	kompatibelste	<i>kompatibilis</i>
konvertibel	konvertibler	konvertibelste	<i>átalakítható</i>
kotzübel	kotzübler	kotzübelste	<i>átkozottul rossz</i>
kegel	kegler	kegelste	<i>eleven, fürge</i>
lamentabel	lamentabler	lamentabelste	<i>síralmas</i>
memorabel	memorabler	memorabelste	<i>emlékezetes</i>
nobel	nobler	nobelste	<i>nemes</i>
penibel	penibler	penibelste	<i>fáradtságos</i>
permutabel	permutabler	permutabelste	<i>felcserélhető</i>
perzeptibel	perzeptibler	perzeptibelste	<i>felfogható</i>
plausibel	plausibler	plausibelste	<i>elfogadható</i>
praktikabel	praktikabler	praktikabelste	<i>használható</i>
rasonabel	rasonabler	rasonabelste	<i>ésszerű</i>
rentabel	rentabler	rentabelste	<i>jövedelmező</i>
repräsentabel	repräsentabler	repräsentabelste	<i>mutató</i>
respektabel	respektabler	respektabelste	<i>tiszteletreméltó</i>
schofel	schofler	schofelste	<i>selejtes, hitvány</i>
sensibel	sensibler	sensibelste	<i>érzékeny</i>
simpel	simpler	simpelste	<i>egyszerű</i>
soziabel	soziabler	soziabelste	<i>emberszerető</i>

spendabel	spendabler	spendabelste	<i>bőkezű, adakozó</i>
terribel	terribler	terribelste	<i>borzalmas</i>
tolerabel	tolerabler	tolerabelste	<i>elviselhető</i>
übel	übler	übelste	<i>rossz</i>
variabel	variabler	variabelste	<i>változtatható</i>
veritabel	veritabler	veritabelste	<i>valóságos</i>

Az alábbi „er”-re végződő mellékneveknél kiesik középfokban az „e” hang:

bieder	bied(e)rer	biederste	<i>derék, becsületes</i>
bitter	bitt(e)rer	bitterste	<i>keserű</i>
clever	clev(e)rer	cleverste	<i>okos, ügyes</i>
duster	dust(e)rer	dusterste	<i>borús, sötét</i>
düster	düst(e)rer	düsterste	<i>borús, sötét</i>
finster	finst(e)rer	finsterste	<i>sötét</i>
geheuer	geheurer	geheuerste	<i>bátorságos</i>
hager	hag(e)rer	hagerste	<i>nyurga, sovány</i>
heiser	heis(e)rer	heiserste	<i>rekedt</i>
heiter	heit(e)rer	heiterste	<i>derús, vidám</i>
illustrer	illustrer	illustrerste	<i>illusztris</i>
integer	integrer	integerste	<i>szeplőtlen</i>
lecker	leck(e)rer	leckerste	<i>finom</i>
locker	lock(e)rer	lockerste	<i>laza</i>
luguber	lugubrer	luguberste	<i>szomorú</i>
mager	mag(e)rer	magerste	<i>sovány</i>
makaber	makabrer	makaberste	<i>hátborzongató</i>
munter	munt(e)rer	munterste	<i>bátor</i>
nieder	nied(e)rer	niederste	<i>alacsony</i>
proper	prop(e)rer	properste	<i>tiszta, takaros</i>
saluber	salubrer	saluberste	<i>jóteköny</i>
sauber	saub(e)rer	sauberste	<i>tiszta</i>
sauer	saurer	sauerste	<i>savanyú</i>
schütter	schütt(e)rer	schütterste	<i>gyér, vékony</i>
sicher	sich(e)rer	sicherste	<i>biztos</i>
sinister	sinistrer	sinisterste	<i>baljós, komor</i>
tapfer	tapf(e)rer	tapferste	<i>bátor</i>
teuer	teurer	teuerste	<i>drága</i>
ungeheuer	ungeheurer	ungeheuerste	<i>óriási, roppant</i>
unheilschwanger	unheilschwang(e)rer	unheilschwangerste	<i>vészterhes</i>
wacker	wack(e)rer	wackerste	<i>bátor, merész</i>

Az alábbi „en”-re végződő mellékneveknél kiesik középfokban az „e” hang:

belesen	beles(e)ner	belesenste	<i>olvasott</i>
bescheiden	bescheid(e)ner	bescheidenste	<i>széreny</i>
besessen	besess(e)ner	besessenste	<i>megszállott</i>
bestritten	bestritt(e)ner	bestrittenste	<i>vitatott</i>
eben	eb(e)ner	ebenste	<i>sima, egyenletes</i>
eigen	eig(e)ner	eigenste	<i>sajátságos</i>
erfahren	erfahr(e)ner	erfahrenste	<i>tapasztalt</i>
golden	gold(e)ner	goldenste	<i>arany</i>
offen	off(e)ner	offenste	<i>nyílt</i>
seiden	seid(e)ner	seidenste	<i>selyem</i>
selten	selt(e)ner	seltenste	<i>ritka</i>
trocken	trock(e)ner	trockenste	<i>száraz</i>

trunken	trunk(e)ner	trunkenste	<i>ittas, részeg</i>
unumstritten	unumstritt(e)ner	unumstrittenste	<i>vitathatatlan</i>
verboten	verbot(e)ner	verbotenste	<i>tiltott</i>
vollkommen	vollkomm(e)ner	vollkommenste	<i>tökéletes</i>
willkommen	willkomm(e)ner	willkommenste	<i>szívesen látott</i>
zufrieden	zufried(e)ner	zufriedenste	<i>elégedett</i>

A d, s, sch, sk, ss, ß, t, x, z vagy diftongusra (pl. au, eu) végződő mellékneveknél felsőfokban beékelődik egy „e” hang az „-st” elé:

barsch	barscher	barscheste	<i>nyers, barátságatlan</i>
bewegt	bewegter	bewegteste	<i>mozgalmas, érzékenyült</i>
blau	blauer	blaueste	<i>kék</i>
brüsk	brüsker	brüskeste	<i>nyers</i>
fesch	fescher	fescheste	<i>fess, jóképű</i>
flau	flauer	flaueste	<i>bágyadt, gyenge</i>
frei	freier	freieste	<i>szabad</i>
frisch	frischer	frischeste	<i>friss</i>
genau	genauer	genaueste	<i>pontos</i>
grau	grauer	graueste	<i>szürke</i>
heiß	heißer	heißeste	<i>forró</i>
komplex	komplexer	komplexeste	<i>komplex</i>
mild	milder	mildeste	<i>lágý</i>
ratlos	ratloser	ratloseste	<i>tanácstalan</i>
scheu	scheuer	scheueste	<i>félénk</i>
stolz	stolzer	stolzeste	<i>büszke</i>
treu	treuer	treueste	<i>hű, hűséges</i>
ungewiss	ungewisser	ungewisseste	<i>bizonytalan, kétes</i>
zaghaf	zaghafter	zaghafteste	<i>gyáva, bátortalan</i>

Ezen mellékneveknek eltérnek a közép- és felsőfok alakjai:

gern	lieber	liebste	<i>szívesen</i>
gut	besser	beste	<i>jó</i>
hoch	höher	höchste	<i>magas</i>
nahe	näher	nächste	<i>közeli</i>
viel	mehr	meiste	<i>sok</i>
wenig	weniger / minder	wenigste / mindeste	<i>kevés</i>

6) Az összetett melléknevek fokozásánál (még ha néha külön is kell írni is őket) is találkozhatunk néhány csalafintasággal. Értelemről függően az összetett melléknévnek vagy az első tagját vagy a második tagját fokozzuk.

Ezen mellékneveknél az első tag fokozandó:

gut bezahlt	besser bezahlt	am besten bezahlt	<i>jól fizetett</i>
dünn besiedelt	dünnere besiedelt	am dünnsten besiedelt	<i>ritkán lakott</i>
leicht verdaulich	leichtere verdaulich	am leichtesten verdaulich	<i>könnyen romló</i>
engverwandt	enger verwandt	am engsten verwandt	<i>közeli rokon</i>
gutgehütet gut gehütet	besser gehütet	bestgehütet	<i>jól őrzött</i>
vielgelesen vielgelesen	mehr gelesen	meistgelesen	<i>sokat olvasott</i>
hochgelegen hoch gelegen	höher gelegen	höchstgelegen	<i>magasan fekvő</i>
schwerbehindert schwer behindert	schwerere behindert	schwerstbehindert	<i>súlyosan fogyatékos</i>

Ezen mellékneveknél a második tag fokozandó:

altmodisch	altmodischer	altmodischste	régi módi
vielsagend	vielsagender	vielsagendste	sokat mondó

Ezen mellékneveknél pedig az első és a második tag is fokozható. Némelyiknél azonban jelentésbeli különbség is megfigyelhető:

schwer wiegend schwerwiegend	schwerer wiegend schwerwiegender	schwerstwiegend schwerwiegendste	nyomós, komoly
weit gehend weitgehend	weiter gehend weitgehendet	weitestgehend weitgehendste	messzemenő
übel riechend übelriechend	übler riechend übelriechender	am übelsten riechend übelriechendste	rossz szagú
hoch fliegend hochfliegend	höher fliegend hochfliegender	am höchsten fliegend hochfliegendste	magasan repülő nagyratörő

7) Hogy teljes legyen a kép, meg kell említeni az ún. abszolút mellékneveket is. Ezeket jelentésüknél fogva nem lehet fokozni:

tot (halott), lebendig (élő), schwanger (terhes), dreieckig (háromszögű), schriftlich (írásbeli), stumm (néma), kinderlos (gyermektelen), unvergleichbar (összehasonlíthatatlan), unilateral (egyoldalú)

Vannak olyan melléknevek is, melyeknek fokozó jelentésük van és ezekből nem fokozhatóak tovább, csak reklámokban fordulhat elő fokozott alakjuk:

absolut (abszolút), maximal (maximális), minimal (minimális), total (teljes), voll (teljes), extrem (extrém), einzig (egyedüli)